

MIROSLAV GLAVIČIĆ

IN MEMORIAM
JURAJ LOKMER (Senj, 1947. – Zagreb, 2023.)

Miroslav Glavičić
Sveučilište u Zadru
Odjel za arheologiju
Obala kralja Petra Krešimira IV., 2
HR 23000 Zadar
glavicic@unizd.hr

UDK: 929Lokmer, J.
In memoriam
Ur.: 2024-11-05

Među zaslužnim Senjanima, koji su od kraja 70-ih godina prošlog stoljeća do danas dali golemi doprinos istraživanju senjske povijesti, a osobito valorizaciji i prezentaciji spomeničke i glagoljske baštine našega grada, *sine ira et studio*, mora se naći ime Jurja Lokmera, počasnog "građanina senjskog", kojega je predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman 1999. godine odlikovao Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića za osobite zasluge u kulturi.

Gospodina Lokmera, šjor Juru, kako smo ga zvali mi mlađi, ili samo Juru, kako su ga zvali njegovi "šulkolege" i prijatelji, teško je ukratko predstaviti onima koji ga nisu upoznali. Neosporno je da je bio intelektualac širokog spektra znanja. Iako je po svojoj osnovnoj fakultetskoj naobrazbi bio diplomirani kemičar, možemo reći da je kod njega ipak prevladao humanistički gen, koji mu je snažno poticao interes za knjigu, posebno za najstariju hrvatsku i senjsku glagoljsku knjigu, potom za hrvatsku i senjsku povijest općenito, napose za senjsku crkvenu povijest te kulturnu i spomeničku baštinu grada Senja. Nije aktivno participirao u javnom životu rodnoga grada jer se već u ranoj mladosti odselio iz njega, međutim nikada ga nije zaboravio i uvijek mu se vraćao. Dušom je uvijek živio u njemu, i sa njim, i tu je svoju iskonsku ljubav prema Senju prenio

na svoju suprugu Filku Bekavac-Lokmer, koja je kao fetiva Splicanka postala *de facto* naturalizirana Senjkinja. Supružnici su redom osmislili i realizirali jedan za drugim niz projekata od iznimnog kulturnog i znanstvenog značenja za grad Senj (restauracija portreta senjsko-modruških biskupa, inventarizacija i registracija Knjižnice biskupija senjske i modruške, osnivanje i uređenje Sakralne baštine, obilježavanje 500. obljetnice tiskanja *Senjskog glagoljskoga misala* u Rijeci i drugo). Stoga im je na prijedlog Senjskog muzejskog društva za osobito vrijedan doprinos razvoju Grada Senja iz područja kulture za 2021. godinu dodijeljeno javno priznanje te su proglašeni *počasnim građanima Grada Senja*.

Juraj Lokmer pripadao je generaciji koja odrasta u siromašnom i u ratu teško stradalom gradu, koji se teško oporavljao u poraću, ali gdje su opće društvene vrijednosti često puta bile iznad sebičnih privatnih interesa. Zato je on doživljavao Senj na jedan svoj poseban način, a gledajući iz perspektive nas koji su od toga "pobrali" samo nešto u mrvicama, ili ništa, bio je ponekad i neshvaćen. Naime, u srazu različitih percepcija senjskog identiteta često pobjeđuje onaj agresivniji i dekadentniji, s čime se on nikako nije mogao pomiriti. Stoga bi, ako treba, bez zadrške poveo i žučne polemike (u posljednje vrijeme na društvenim mrežama), čvrsto ustrajući na onome za što je vjerovao da je istina i da je u pravu, ne popuštajući ni malo u svojim stavovima i uvjerenjima. Je li u tome uspio ili nije, je li u tome bio u pravu ili nije, pokazat će vrijeme. Na žalost, tijekom vremena pokazalo se kako je stanje u nekim stvarima pogoršano i da je od lošega krenulo prema gore. Jedan od takvih aktualnih primjera je senjsko gradsko groblje sv. Vida, gdje je prekapanje grobova znamenitih senjskih građana, devastacija grobova i grobnica sa spomenicima i inventarom koji zaslužuje konzervatorsku zaštitu konstanta koja se desetljećima nije rješavala. Ne znamo koliko je od 1990. godine šjor Jure napisao dopisa mjerodavnim gradskim institucijama i Konzervatorskom odjelu u Gospiću, ali se u sljedećih tridesetak godina po pitanju zaštite senjskog gradskog groblja konkretno nije dogodilo ništa. Konačno, možda i zbog našeg pritiska, 2022. godine doneseno je rješenje o preventivnoj zaštiti gradskog groblja kao kulturnog dobra, što u stvarnosti nije značilo puno jer se praksa bezobzirnog prekapanja i oskvrnuća grobova nastavila i dalje. Naime, bez trajne zaštite devastacija na senjskom gradskom groblju neće prestati. Sada se čini kao da je šjor Jure uzalud ratovao s vjetrenjačama, koje su puno veće od onih koje strše na Vratniku, međutim nastojat ćemo svim snagama da zadatak koji je on započeo dovedemo do konačnog rješenja.

Juraj Lokmer bio je istaknuti član Senjskog muzejskog društva i stalni suradnik znanstvenog časopisa *Senjski zbornik*. Organizirao je i o svom je trošku 2001. i 2002. godine dao digitalizirati cjelokupni sadržaj do tada tiskanih

29 brojeva *Senjskoga zbornika* kao i neka druga izdanja Senjskog muzejskog društva i Gradskog muzeja Senj. Objavom svih digitaliziranih brojeva na portalu Hrčak *Senjski zbornik* postao je dostupan javnosti diljem svijeta, koju mogućnost pregledavanja mnogi drugi ugledni znanstveni časopisi iste starosti nemaju. U *Senjskom zborniku* od 2002. do 2022. godine objavio je 13 znanstvenih i stručnih radova, čije naslove navodimo u prilogu. Njegovom smrću Senjsko muzejsko društvo izgubilo je istaknutoga člana, a *Senjski zbornik* vrijednoga suradnika.

Gospođi Filki Bekavac-Lokmer, članovima obitelji i prijateljima pokojnog Jurja Lokmera izražavamo našu duboku sućut.

Popis radova Jurja Lokmera objavljenih u *Senjskom zborniku*

- Juraj LOKMER, Slog od proschieneni vikovitih (Skupschina B. D. Marie Xalostne od Senya), *Senjski zbornik*, 29, 2002, 241–253.
- Juraj LOKMER, Ex-voto Kvirina Desantića, patricija senjskoga u crkvi Majke Božje Goričke u Baški, *Senjski zbornik*, 32, 2005, 95–115.
- Juraj LOKMER, Tvrđava Nehaj - spomenik svjetske baštine, Prijedlog za uvrštenje tvrđave Nehaj u UNESCO-ov popis svjetske baštine, *Senjski zbornik*, 32, 2005, 497–503.
- Juraj LOKMER, Barokni oltari i druga kamena oprema katedrale Uznesenja Blažene Djevice Marije u Senju, *Senjski zbornik*, 33, 2006, 133–191.
- Juraj LOKMER, Tiskane glagoljske liturgijske knjige u fondu Knjižnice biskupija senjske i modruške u Senju, *Senjski zbornik*, 35, 2008, 168–211.
- Juraj LOKMER, Senj, uskoci i bura u putopisu Sir Thomas Graham Jacksona s kraja XIX. stoljeća, *Senjski zbornik*, 36, 2009, 123–197.
- Juraj LOKMER, I Senj je bio Gutenbergu u pohode, *Senjski zbornik*, 39, 2012, 273–276.
- Fila BEKAVAC-LOKMER – Juraj LOKMER, Ante Glavičić, čuvar i promicatelj senjske povijesne i kulturne baštine – dragi Senjanin i prijatelj, *Senjski zbornik*, 40, 2013, 79–84.
- Fila BEKAVAC-LOKMER – Juraj LOKMER, Tri inkunabule iz Senja u Knjižnici Franjevačkog samostana Trsat (prilog povijesti franjevacu u Senju), *Senjski zbornik*, 40, 2013, 363–396.
- Juraj LOKMER, O potrebi faksimilnih, kritičkih, digitalnih izdanja Senjske glagoljske tiskare i njihove mrežne dostupnosti - Razmišljanje povodom 520. obljetnice tiskanja Senjskoga glagoljskoga misala, *Senjski zbornik*, 41, 2014, 445–460.

Juraj LOKMER, Katedrala Uznesenja Blažene Djevice Marije u Senju i senjski biskupi do početka XVII. stoljeća, *Senjski zbornik*, 42-43, 2015, 235–325.

Juraj LOKMER, Andrew Archibald Paton: Lika i Senj u putopisu iz 1849. godine, *Senjski zbornik*, 45, 2018, 345–427.

Juraj LOKMER, Brinje: postojbina knezova Krčkih – Frankapana i brinjska glagoljska baština, *Senjski zbornik*, 49, 2022, 89–164.

Sl. 1. Juraj Lokmer, prigodni govor u povodu obilježavanja dana tiskanja *Senjskoga misala* 7. kolovoza 2021., katedrala Uznesenja Blažene Djevice Marije (foto: Milan Banić)